

Hovedtall fra NVE sin leverandørskifteundersøkelse 3. kvartal 2013

NVE har siden 1997 gjennomført kvartalsvise undersøkelser av leverandørskifter og kraftleverandørers markedsdominans i sluttbrukermarkedet for kraft, og undersøkelsene bidrar til NVE sitt arbeid med å følge med på om sluttbrukermarkedet for elektrisitet fungerer tilfredsstillende.

Midlertidige tall viser at det ble foretatt 87 900 leverandørskifter blant norske husholdninger i tredje kvartal 2013.¹ Sammenlignet med det samme kvartalet i 2012 var det en økning på om lag 4 prosent. De midlertidige tallene viser videre at det ble foretatt 10 300 leverandørskifter blant næringskunder i tredje kvartal 2013. I september 2013 mottok NVE nye tall for antall husholdningskunder og næringskunder i 2012, så antall leverandørskifter for 2012 er justert i henhold til dette.

Tabell 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder. Kilde: NVE

Husholdningskunder	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	51 900	80 000	90 300	90 600	94 900
2. kvartal	44 900	51 200	50 000	69 700	87 300
3. kvartal	44 600	45 400	53 600	84 300	87 900
4. kvartal	53 700	66 800	83 100	87 600	

Tabell 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder. Kilde: NVE.

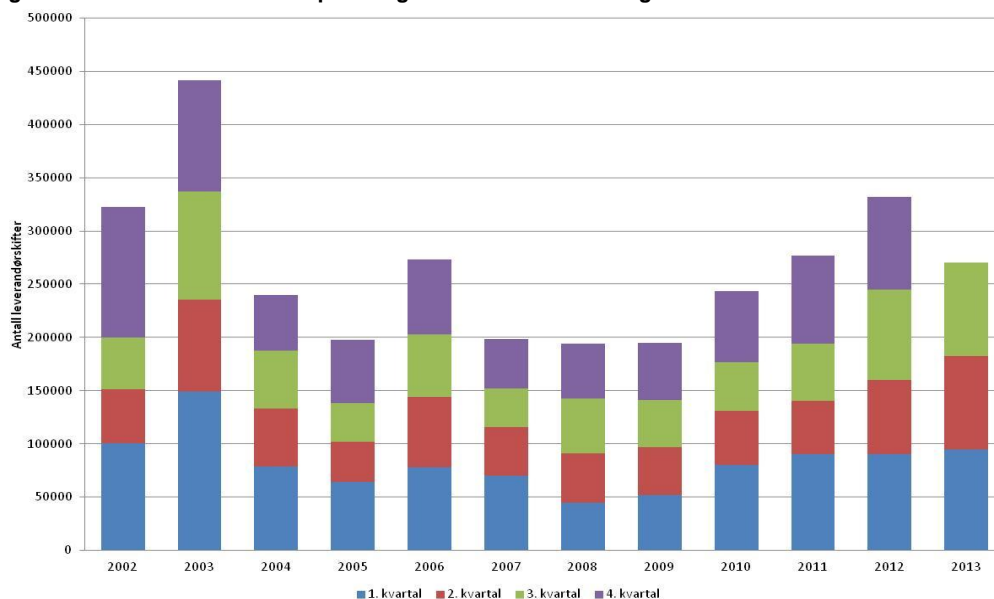
Næringskunder	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	8 300	9 700	13 200	15 400	18 000
2. kvartal	5 000	4 400	7 000	6 000	10 400
3. kvartal	2 700	4 400	7 000	5 200	10 300
4. kvartal	3 800	5 300	7 600	6 500	

Antall leverandørskifter kan være en indikator for graden av konkurranse i sluttbrukermarkedet for kraft. I henhold til økonomisk teori vil man i et velfungerende kraftmarked med aktive og velinformerte forbrukere, ha forbrukere som velger de mest konkurransedyktige kraftleverandørene og strømvitalene. Dette vil bidra til god konkurranse i markedet, og bidra til å holde kraftleverandørenes marginer lave.

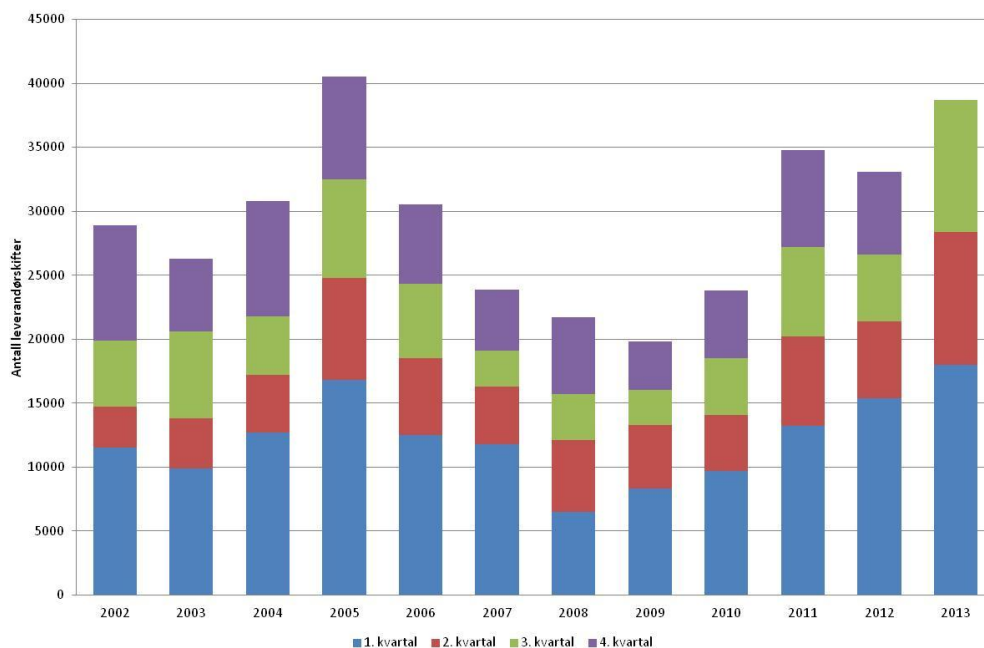
Norge var tidlig ute med å åpne opp for at sluttbrukere fritt kan velge kraftleverandør, og har i dag en relativt høy andel leverandørskifter sammenlignet med andre land i Europa. Skifte av kraftleverandør begynte å utbre seg blant norske husholdninger etter 1997 da gebyrene knyttet til skifte av kraftleverandør ble fjernet, men det var først ved årsskiftet 2002-2003 at mange benyttet seg av denne muligheten. Figur 1 og 2 viser utviklingen i antall leverandørskifter fra 2002 og frem til i dag for henholdsvis husholdningskunder og næringskunder. Den kraftige veksten i antall leverandørskifter ved årsskiftet 2002-2003 sammenfalt med en periode med svært høye kraftpriser, men det er ikke gitt at det var de høye prisene som direkte påvirket forbrukerne til å skifte kraftleverandør. Gjennom 2012 var det for eksempel et høyt antall leverandørskifter sammenlignet med tidligere år, til tross for svært lave gjennomsnittspriser for kraft dette året.

¹ Justeringsfaktor er basert på antall husholdningskunder og næringskunder i 2012. Når NVE i september 2014 mottar nye tall for totalt antall husholdnings- og næringskunder i 2013, vil leverandørskiftetallene justeres i henhold til korrekt antall husholdningskunder og næringskunder.

Figur 1: Antall leverandørskifter per år og kvartal for husholdningskunder. Kilde: NVE.

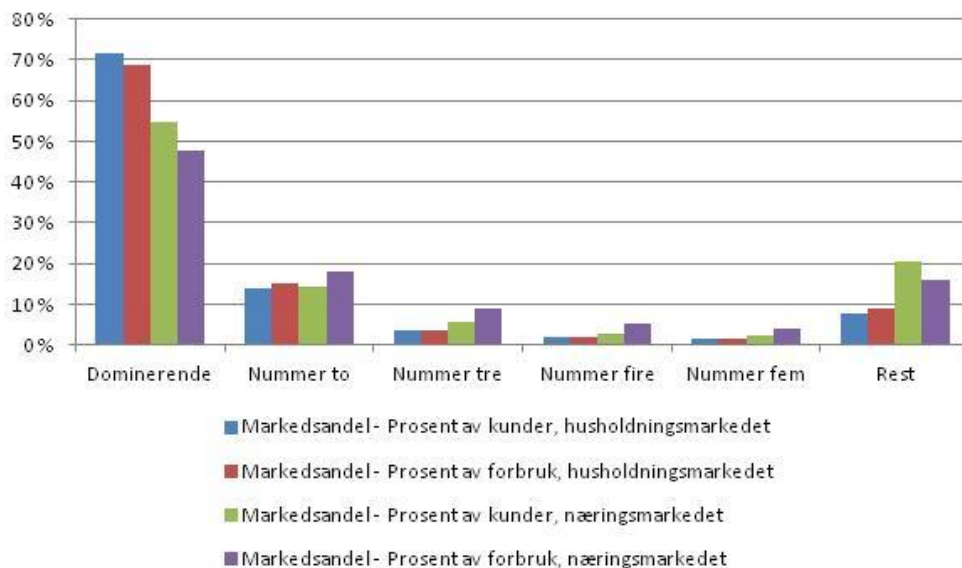
Figur 2: Antall leverandørskifter per år og kvartal for næringskunder. Kilde: NVE.

Markedsandeler

Innrapportering for 3. kvartal 2013 viser at den dominerende leverandøren i hvert nettområde i snitt har om lag 72 % av husholdningskundene, mens den dominerende leverandøren i næringsmarkedet i gjennomsnitt har 55 % av næringskundene i nettområdet. For både husholdningsmarkedet og næringsmarkedet er dette uendret fra forrige kvartal. Den dominerende leverandøren i hvert nettområde omsetter i snitt om lag 69 % av husholdningskundenes kraftvolum, og om lag 48 % av næringskundenes kraftvolum.

Figur 3: Gjennomsnittlig markedsandel for de fem dominerende leverandørene i tredje kvartal 2013. Kilde: NVE

Priser

Husholdningskunder med kontrakter tilknyttet spotprisen har opplevd langt høyere priser dette kvartalet sammenlignet med tilsvarende kvartal i fjor. Gjennomsnittsprisene for spotpriskontrakter i de tre sydligste elspotområdene var jevne i tredje kvartal 2013, og varierte mellom 36,5-36,6 øre/kWh.² Dette var mellom 13,6-19,1 øre/kWh høyere enn i tilsvarende kvartal i fjor, men lavere enn gjennomsnittsprisene i 2. kvartal 2013. Kunder med spotpriskontrakt i elspotområdet Midt-Norge (NO3) hadde en noe høyere gjennomsnittspris i årets tredje kvartal enn i de tre sydligste elspotområdene, med 40,6 øre/kWh. Dette var 17,7 øre/kWh høyere enn for tilsvarende kvartal i fjor. Gjennomsnittsprisen i elspotområdet Nord-Norge (NO4) var på 32 øre/kWh, noe som var 13,9 øre/kWh høyere enn for tredje kvartal 2012. De oppgitte prisene er inkl. mva. og et påslag på 3,1 øre/kWh, bortsett fra i elspotområdet Nord-Norge, hvor prisen er oppgitt ekskl. mva. og inkludert et påslag på 2,5 øre/kWh. Det inkluderte påslaget er beregnet av NVE, og skal representere et gjennomsnittlig påslag på spotpriskontrakter tilbudt i markedet. Påslaget brukt for kontrakter i elspotområdet Nord-Norge er lavere fordi husholdningskunder i Nordland, Troms og Finnmark har fritak fra merverdiavgift på strøm. I tredje kvartal 2013 var gjennomsnittsprisen på standardvariabelkontrakt 38,9 øre/kWh, det vil si 14,2 øre/kWh høyere enn hva gjennomsnittsprisen på denne kontrakttypen var i tredje kvartal 2012.

Tabell 3: Gjennomsnittlige priser på kraftkontrakter. Kilder: Nord Pool Spot, Konkurransetilsynet og NVE.

	Standard variabel kontrakt	Elspotområdet Øst-Norge (NO1)	Elspotområdet Sørvest-Norge (NO2)	Elspotområdet Midt-Norge (NO3)	Elspotområdet Nord-Norge (NO4)	Elspotområdet Vest-Norge (NO5)
3. kv. 2013	38,9	36,6	36,5	40,6	32,0	36,5
2. kv. 2013	44,1	40,2	40,3	40,3	31,7	40,3
3. kv. 2012	24,7	18,5	22,9	22,9	18,1	17,4

Tabellen over viser gjennomsnittlige priser for ulike kraftkontrakter og er oppgitt i øre/kWh. Prisene for standardvariabelkontrakt er et gjennomsnitt av et utvalg standardvariabelkontrakter tilbudt i over ti kommuner på Konkurransetilsynets hjemmeside. De gjennomsnittlige områdeprisene for spotpriskontrakter inkluderer et påslag på 3,1 øre/kWh (2,5 øre/kWh i elspotområdet Nord-Norge), som antas å være det gjennomsnittlige påslaget på spotpriskontrakter i markedet. Alle priser inkluderer mva. unntatt spotpriskontrakter for Nord-Norge (NO4) siden kunder i Nordland, Troms og Finnmark er fritatt for mva. på strøm.

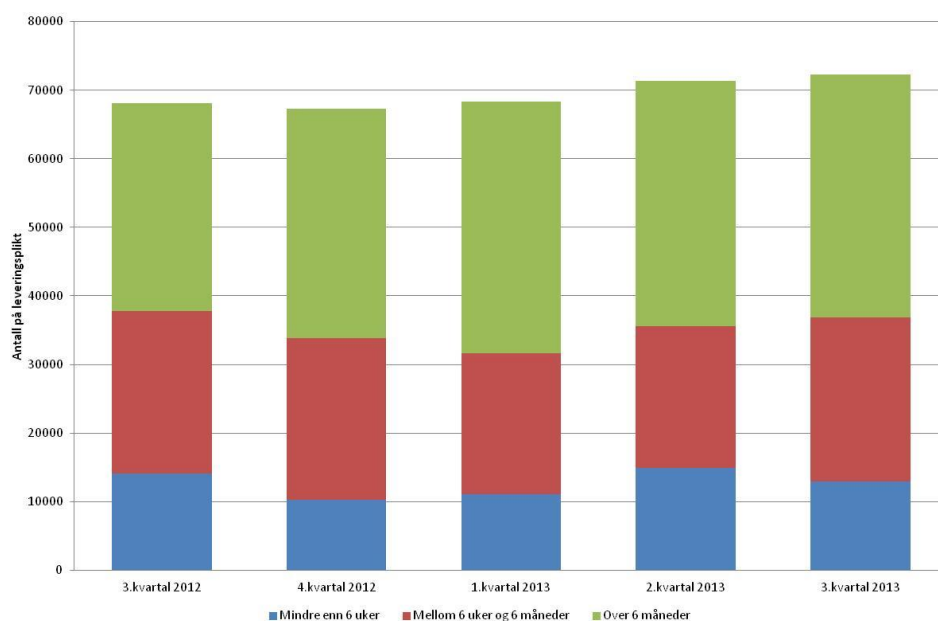
² Gjennomsnittsprisene er gjennomsnittet av elspotprisen i hvert elspotområde, pluss mva. og påslag.

Leveringsplikt

På bakgrunn av nettselskap som deltar i NVE sin undersøkelse har NVE beregnet at tallet på husholdningskunder som mottar strøm på leveringsplikt gikk opp med om lag 1000 husholdningskunder fra andre til tredje kvartal 2013. Undersøkelsen viser at om lag 72 300 husholdningskunder mottok strøm på leveringsplikt i tredje kvartal 2013.

Antall næringskunder som mottar strøm på leveringsplikt var i tredje kvartal 2013 på om lag 10 700 næringskunder, noe som var en reduksjon på om lag 800 kunder sammenlignet med det foregående kvartalet.

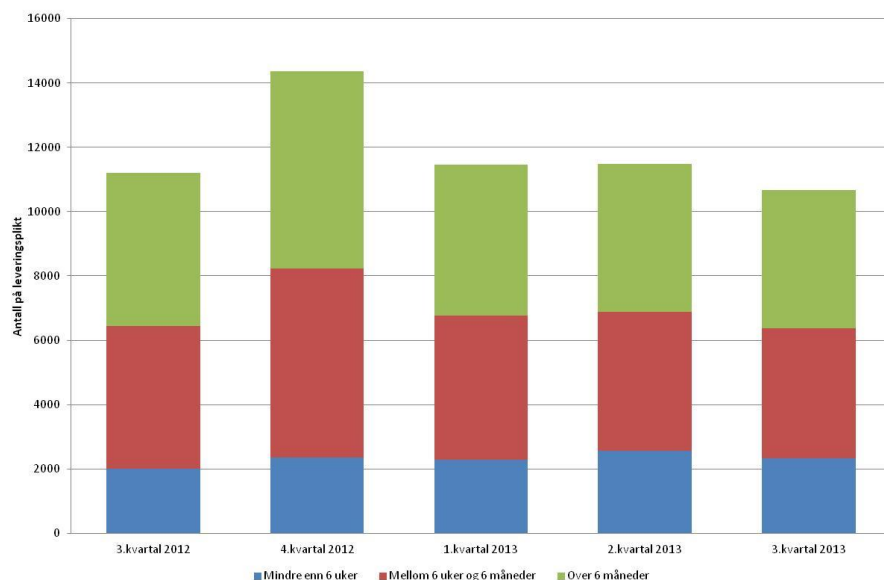
Figur 4: Antall husholdningskunder på leveringsplikt. Kilde: NVE

Tabell 4: Andel husholdningskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Husholdningskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
3.kvartal 2012	2,7 %	2,2 %
4.kvartal 2012	2,7 %	2,5 %
1.kvartal 2013	2,7 %	2,3 %
2.kvartal 2013	2,7 %	2,2 %
3.kvartal 2013	2,9 %	2,5 %

Figur 5: Antall næringskunder på leveringsplikt. Kilde NVE

Tabell 5: Andel næringskunder på leveringsplikt ved utgangen av hvert kvartal. Kilde: NVE

Næringskunder	Andel kunder (antall abonnenter)	Andel forbruk (volum)
3.kvartal 2012	3,6 %	1,1 %
4.kvartal 2012	4,5 %	1,4 %
1.kvartal 2013	3,8 %	1,2 %
2.kvartal 2013	3,7 %	1,2 %
3.kvartal 2013	3,8 %	1,1 %

Litt om undersøkelsen

Som et ledd i arbeidet med å undersøke om sluttbrukermarkedet fungerer tilfredsstillende, har NVE siden 1997 gjort kvartalsvise undersøkelser om leverandørskifter blant kunder i sluttbrukermarkedet. Fra 1999 ble undersøkelsen utvidet fra å omfatte husholdningskunder til også å inkludere næringskunder. I tredje kvartal 2013 deltok 43 av de største nettselskapene med distribusjonsnett i Norge i undersøkelsen.³ De 43 nettselskapene omfatter i andre kvartal 2013 om lag 87 prosent av husholdningsmarkedet og om lag 92 prosent av næringsmarkedet. De innsamlede tallene for leverandørskifter skaleres opp i henhold til det totale antall husholdnings- og næringskunder for å bedre representere hele sluttbrukermarkedet. Tallet på abonnement for husholdningskunder og hytter/fritidsboliger er beregnet til å være om lag 2 497 000. Totalt antall næringskunder er beregnet å være om lag 347 100.⁴

³ Utvalget er per i dag fra de 43 største nettområdene i Norge. Utvalget trenger ikke være statistisk representativt. Utvalget er basert på at mindre nettselskap har avgrensede ressurser til å drive denne type rapportering. Dersom det er slik at kunder i mindre nettområde er mer lojale mot en lokal leverandør, vil de skalerte tallene i undersøkelsen gi for høye estimat på antall leverandørskifter, men dersom det motsatte er tilfelle vil estimatene bli for lave.

⁴ Tallene for totalt antall husholdningskunder og næringskunder er fra 2012, og disse tallene vil bli oppdaterte med tall fra 2013 i tredje kvartal 2014. Dette vil påvirke tallene for leverandørskifter tilbake i tid. Merk at tallene også kan endre seg som følge av oppdateringer fra nettselskapene.

